Semingsuppskotið til stjórnarsamgongu undirskrivað:

Sambandsflokkurin. Fólkaflokkurin. Sjálvstýrisflokkurin. Framburðsfelagið.

Leingi reyðraðust teir fólkaflokkurin, sjálvstýrisflokkurin og sambandsflokkurin um eitt stjórnargrundarlag, áðrenn full semja varð.

Men so varð verkið lokið og lagt fyri javnaðarflokkin við tilboð um at vera við til at mynda nýggja landsstýrið uppá.

UPPSKOTIÐ ELLA SAMGONGU SEMJA

teirra sambandsmanna, fólkaflokksmanna, sjálvstýrismanna hevði hesi 16 punktini:

1. At landsstýrið beinan vegin leggur til rættis, og stuðlar monnum til at fara undir uppbygging av skipaflotanum gjögnum realkredittstovnin og á hátt, soleiðis at útbyggingin av virkjum uppi á landi, orsakað av störri fiskaframleiðslu, verður at fara fram í hóskandi mun, so at fólk fáa mest möguligt arbeiði av fiskinum, áðrenn hann verður avskipaður. — Roynt verður viðvíkjandi uppbygging av skipaflotanum at virka fyri, at tann privata ílögan kann fara niður í 10 pst.

2. Um so er, at fiskimenn og reiðarar ikki á vanligan hátt koma á samt um lönarsáttmálar, eru flokkarnir altíð til reiðar at hjálpa til at fáa semju í lag, t. d. soleiðis at sönarsáttmálin fyrisetur, at fiskimaður fær ein part í fastari lön um mánaðin, til konu ella eftir ynski, meðan restin verður goldin við avrokning eftir sáttmála.

3. Flokkarnir vilja vera við til gjögnum landsstýrið at hava gjölla eftirlit við allari innflytan av vörum fyri at tryggja okkara fíggjarviðurskifti best möguligt. — Landsstýrið hevur umsitingina av fremmandum gjaldoyra. Vörur við lægri prísi frá eimum seljaralandi enn öðrum fáa fyrimun, meðan tær dýru verða tálmaðar ella forðaðar.

4. Landsstýrið rindar ou. kr. 93 tús. fyri húsaognir royndarstöðinnar í Hoyvík og á Sandi, og yvirtekur harvið jarðagrunnin og kongsjörðina. — Grunnurin verður umskipaður sum landbúnaðarhypotek. — Lóggáva um arvaskifti av uttanbiggjajörð verður tikin upp til kanningar og viðgerðar.

5. Landsstýrið fær í lag eina fastari skipan av undirvisingini í skúlunum, so meira dentur verður lagdur á föroyska sögu, religión, samfundalæru og virðing fyri landsins lóg og rætti. Har tað eftir lóg eigur at vera nýtt föroyskt mál, skal tað fremjast.

6. Landsstýrið samráðist við ríkisstýrið fyri at fáa í lag skipan ella törvandi broyting í felagsmálum, hareftir útreiðslur, ið standast av felagsmálum, verða býttar meira javnt.

7. Landsstýrið fær allarskjótast skil á teimum ágóðum, sum lögtingið hevur hjá ríkiskassanum frá kríggstíðini (útlagdar dýrtíðarviðbötur ríkiskassans vegna).

8. Grannskoðanin av landsins almennu roknskapum verður at skipa heima í Föroyum.

9. Fyri at gera umsitingina bíligari má farast undir at byggja neyðturvilig hús, so flest almennu stovnar og skrivstovu eftir rationaliseringsskipan kunnu vera undir somu lon, eins og nýtt tinghús eigur at vera bygt, men eiga kanningar viðvíkjandi fíggjarliga grundarlagnum fyrst at fara fram.

10. Samferðsluvegir verða at útbyggja sum skjótast.

11. Fólk undir almennari forsorg skattafrí fyri eykaskatt: fiskivinnuskatt og tílíkan skatt, av tí parti av teirra inntöku, ið er frá almennari síðu. ...

12. Roynt verður at fáa fastlagt eitt meira rætvist og fyri föroysk viðurskifti hóskandi lönarlag viðvíkjandi almennum lönum.

13. Landsstýrið verður at samráðast við ríkisstýrið um politivaldið í Føroyum við tí endamáli, at hetta verður skipað sum landspoliti, sum B-mál: státurin letur helvtina av kostnaðinum, lögting og kommunurnar helvtina. — Kommunurnar halda stöðirnar.

14. Viðvíkjandi sjómarkinum um Föroyar verður givin serkönum lögfrøðingum upp í hendi at útvega alt tað tilfar, sum fyriliggur í hesum máli, og verða teir biðnir um at geva landsstýrinum sína sakligu hugsan um, hvussu víðari framferðin skal verða, við tí endamáli at fáa okkara sjómark sett so langt til havs, sum tað eftir millumlandaviðurskiftum er gjørligt, uttan at vit harvið binda okkum til, at hetta skal vera ytsta mark fyri alla framtíð. Út frá hesi sakligu hugsan eigur tingið at taka stöðu viðvíkjandi sáttmálanum av 1901 ella hvat ið stá skal, koma ístaðin fyri hann.

15. Tann sosiala lóggávan verður eftir förimuna at skipa best möguligt.

16. Ein treytin fyri samgongu um skipan av landsstýri er, at heimastýrislógin verður óbroytt.

Sambandsflokkurin. Fólkaflokkurin. Sjálvstýrisflokkurin. Framburðsfelagið.

Upp á spurning javnaðarmanna um stöðuna hjá samgonguni til læknamálið, landshandilsmálið og havnarbyggingarspurningin, varð dikterað av Hákuni Djurhuusi sum punkt 17, 18 og 19:

»17. virka fyri at læknaflökjan í Klakksvík verður loyst við samráðing á lógligan hátt uttan eykaútreiðslur fyri landskassan.

18. Möguleikarnir fyri at seta á stovn eina útgerðarmiðstöðu verða at kanna.

19. (Havnargerðirnar vilja neyvkunna gerast vegna peningakravið til endurnýggjan av skipaflotanum).«

Av fundinum, ið hetta skjalið var til viðgerðar á, móttu sambandsmenninir Jóhann Poulsen, fólkatingsmaður og Trúgvi Samuelsen, sakförari.

Og tá ið J. P. Davidsen spurdi sambandsmenninar, um teir ikki vóru til sinnis at broyta nakað í uppskotinum, svaraði Jóhann Poulsen sambandsflokksins vegna: NEI og segði, at stöðan var endalig.

— — —

Sum áður upplýst, segði javnaðarflokkurin nei takk fyri at vera 4. hjól í eini stjórnarmyndan á tílíkum grundarlagi, sum at kalla í ongum punkti gekk javnaðarmanna áhugamálum á móti.

— — —

Við hesum skjali í hendi ljóðar sambandsformannsins avsannan av at sambandsflokkurin hevur gjört sáttmála við fólkaflokkin, sjálvstýrisflokkin og framburðsfelagið um at yvirtaka kongsgóðsið sum spekulatiónsobjekt (tryggjan fyri hypteksbankaobligatiónir) heldur illa — vitt minnast sambandsins sáttmála við javnaðarmenn. Tílíkt kann tí ikki koma okkum dátt við.

SANNUR ARBEIÐARAPOLITIKKUR

Ikki finnist meira enn hin eini sanni arbeiðarapolitikkurin — sosialisman, javnaðarmannapolitikkurin. — Hetta hava arbeiðarar í vesturheimi ásannað. 44 milj. eru tí samskipaðir í sosialistaflokkar. —

Sosialisman er runnin út frá teirri arbeiðandi fjöldini. Sosialisman er fólksins sanni vilji. Hon er lívsregla teirra arbeiðandi. Eftir hesi lívsreglu eigur alt at laga seg: eftir henni verða vit at veita teimum gomlu, sjúku, minni mentu, fátæku, ja, öllum treingjandi fullgóðan stuðul til lívsins uppihald — eftir henni skulu vit skipa okkara rættarsamfelag, okkara *fólkaheim*, har fá hava ov mikið, men færri ov lítið.

Nationalisma — ovur- eins væl og undirnationalisma — er störsti kreftskaði fyri ta arbeiðandi fjöldina, á sjógvi eins væl og á landi. Hetta hevur arbeiðarafjöldin kring um allan heimin ásannað. Tí eigur hesin kreftskaðin at verða hildin burtur, so langt sum arbeiðarafylkingin orkar hetta megnartiltak. Tí tær samfeldu kreftirnar móti arbeiðarafjöldini eru ovurstórar og aloftast ovursterkar. Fyrst er tað kapitalurin, ið ger seg galdandi sum arbeiðarafíggindin mikli. Hann sveipar seg inn í ymisk litaði skálkaskjól, fyri at fjala sítt sanna andlit.

Hygg bert fólkaflokkurin í stríðsárunum miklu.

Hesin kreftskaðin gongur aftur í teimum ovur- og undir nattionalu skaða kreftunum í okkara samfelag. Eitt nú samband og loysing. Hvörgin teirra eigur lívilíkindi, uttan so teir bjálva seg í eina aðra kápu, ið krógva kann teirra veruligu ætlanir. Hvörgin kann vinna meiraluta í fólkinum uttan dyggan stuðul frá teirri stóru fjöldini — arbeiðarafjöldini. Tí klæða hesir úlvarnir seg í seyðaskinn og so veitra teir og lokka teir eftir arbeiðarafjöldini.

Men bóast hvört hugsandi menniskja veit, at samband eins væl og loysing er ramur deyði og undirgangur fyri teir fíggjarliga veiku arbeiðara og fiskimannaheimini, so dugir hesin úlvapolitikkurin í seyðaskinni tó at finna sær hald millum teirra, ið harðast vilja verða rakt av hesum deyðapolitikkinum — kreftskaðin í samfelagnum verður alt störri og störri.

Tí er tað umráðandi, at arbeiðarafjöldin kennir sína skyldu móti forfedrum sínum og kammirátum sínum úti um heimin og fylkist við teimum um hina sosialistisku stevnuna, ið sprottin er úr rættvísum arbeiðarahjørtum og sum framborin og framhildin verður av hini rættvísgerandi arbeiðarastevnuni — sosialismuni.

Hvör dagur má tí verða vígdur stríðnum at hevja hina arbeiðandi fjöldina til betri lívikor og sosialt rættsinni — sosialismuni — javnaðarpolitikkinum.

Meslingar og spanska sjúka.

Í Norðoyggjum hava gingið og ganga framvegis bæði meslinagar og spanskasjúka. Í stöðum hava meslingarnir verið rættuliga ringir. Í bygdum, har teir ikki hava gingið í mong ár, vórðu fleiri illa viðfarin, serliga tey mest tilkomnu. Nakað undan jólum doyði tilkomin drongur av hesi sjúku í Hvannasundi. Har hava teir ikki gingið í 17 ár. Framvegis eru nökur, ið ikki hava fingið teir, men nú mugu tey nógvu vera avgjörd. Læknin hevur vaksinerað tey smærri börnini í ymsum bygdum.

Spanska sjúka gongur víða hvar. — Eisini hon hevur verið mongum nóg bágin, 40 hitastig hava ikki verið óvanlig, men hjá teimum, ið hava farið varliga við sær, hevur gingið reiðiliga skjótt og væl at sloppið aftur á fötur.

Livilíkindi ella —

Fiskiparturin gevur yvirhövur monnum ikki onnur líkindi enn tey at sæna, ikki at liva.

Hvat kann böta hetta?

Gingu vinnufelög at marki hjá hvörjum öðrum og ikki su mnú, inn um, var tann meinbogin burtur.

Hetta gerst, um fiskimenn fáa reinan bruttosáttmála. Latið fiskimenn fáa teirra part í veiðini til virkan og sölu undir einum, og kunnu teir tá útvega sær keypara, hava teir sjálvandi sama rætt til 75 pst. lán í veiðu sum reiðarar hava nú. Tá kundu teir fingið saltfiskaavrokning so skjótt lándað var; men tá teir framvegis eiga fiskin og kunnu fáa turkingarlán, vilja teir tá eisini fáa tann ágóða, ið turking gevur.

Var hetta gjört vildu fiskimenn kunnað kravt eina almenna álítandi prísseting við einum manni frá hvörjum felag og lögtingsvaldum formanni við ábyrgd yvir fyri tinginum, t. v. s. Föroya fólki, og tá fyrst var grundar-